

გარემოსდაცვითი მაჩვენებელი (F-2)

1. საკონტაქტო ინფორმაცია	
1.1. საკონტაქტო ორგანიზაცია	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი)
1.2. საკონტაქტო ორგანიზაციის ერთეული	სოფლის მეურნეობისა და გარემოს სტატისტიკის დეპარტამენტი
1.3. საკონტაქტო პირი	გიორგი სანაძე
1.4. საკონტაქტო პირის ფუნქცია	სოფლის მეურნეობისა და გარემოს სტატისტიკის დეპარტამენტის უფროსი
1.5. საკონტაქტო პირის საფოსტო მისამართი	ქ. თბილისი, 0180, ცოტნე დადიანის 30
1.6. საკონტაქტო პირის ელექტრონული ფოსტის მისამართი	gsanadze@geostat.ge
1.7. საკონტაქტო პირის ტელეფონი	+995 32 236 72 10 (500)
1.8. საკონტაქტო პირის ფაქსი	-

2. მეტამონაცემების განახლება	
2.1. მეტამონაცემების ბოლო სერტიფიცირება	2024 წ. 26 სექტემბერი
2.2. მეტამონაცემების ბოლო გამოქვეყნება	2024 წ. 26 სექტემბერი
2.3. მეტამონაცემების ბოლო განახლება	2024 წ. 26 სექტემბერი

3. სტატისტიკური მონაცემების წარმოდგენა	
3.1. მონაცემების აღწერა	
<p>მონაცემები ქვეყნდება გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისიის (UNECE) გარემოსდაცვითი მაჩვენებლების (F-2) ფორმატის შესაბამისად.</p> <p>F-2 (სასუქების გამოყენება) მაჩვენებელი მოიცავს მეურნეობების მიერ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობისთვის გამოყენებულ მინერალურ და ორგანულ სასუქებს. წარმოდგენილია, როგორც გამოყენებული სასუქების მთლიანი რაოდენობა, ასევე სასუქების გამოყენება სასოფლო-სამეურნეო მიწის ერთ ჰექტარზე და სასუქებით განოყიერებული ფართობის პროცენტული წილი სასოფლო-სამეურნეო მიწის მთელ ფართობში.</p>	
3.2. კლასიფიკაციის სისტემა	
<p>სასუქების გამოყენება სასუქის ტიპების მიხედვით (გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია) – Use of each type of fertilizer// World Programme for the Census of Agriculture 2020. Volume 1: Programme, Concepts and Definitions / Food and Agriculture Organization of the United Nations. – Rome, 2017, pp. 85-86.</p> <p>http://www.fao.org/3/a-i4913e.pdf</p>	
3.3. სექტორის მოცვა	
სასოფლო მეურნეობები: ოჯახური მეურნეობები და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოები.	
3.4. სტატისტიკური ცნებები და განსაზღვრებები	
<p>მინერალური სასუქების გამოყენება – მეურნეობების მიერ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობისთვის გამოყენებული აზოტის, ფოსფორის, კალიუმის, აზოტ-ფოსფორის, ფოსფორ-კალიუმის, აზოტ-კალიუმის, აზოტ-ფოსფორ-კალიუმის სასუქები.</p> <p>ორგანული სასუქების გამოყენება – მეურნეობების მიერ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობისთვის გამოყენებული ნაკელი.</p>	
3.5. სტატისტიკური ერთეული	
<p>სასოფლო მეურნეობა – დამოუკიდებელი ეკონომიკური ერთეული ზომის, საკუთრებისა და სამართლებრივი ფორმის მიუხედავად, რომელშიც სასოფლო-სამეურნეო წარმოება ხორციელდება მეურნის ხელმძღვანელობით, რომელიც პასუხისმგებელია სამეურნეო გადაწყვეტილებებზე და საკუთარ თავზე იღებს მეურნეობის გაძლიერებასთან დაკავშირებულ ყველა ეკონომიკურ რისკს და დანახარჯს, ამასთან, სარგებლობს სამეურნეო საქმიანობის შედეგებით.</p>	
3.6. სტატისტიკური პოპულაცია	
გამოკვლევის პოპულაციას წარმოადგენს ქვეყანაში არსებული დაახლოებით 642 000 სასოფლო მეურნეობა	

(შინამეურნეობები და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოები). შერჩევის ბაზის ძირითად წყაროს წარმოადგენს 2014 წლის სასოფლო-სამეურნეო აღწერა. შერჩევის ბაზის განახლება ხდება რეგულარულად სასოფლო მეურნეობათა გამოკვლევის, ბიზნეს რეგისტრის და ქვეყანაში არსებული სხვა ადმინისტრაციული წყაროების გამოყენებით.

3.7. საანგარიშო არეალი
საქართველოს მთელი ტერიტორია გარდა ოკუპირებული რეგიონებისა.
3.8. დროის მოცვა
2006 წლიდან.
3.9. საბაზო პერიოდი
-

4. ზომის ერთეული
1 000 ტონა, კვ/ჰექტარი, მილიონი ჰექტარი.

5. საანგარიშო პერიოდი
წელი.

6. ინსტიტუციური მანდატი
6.1. სამართლებრივი აქტები და სხვა შეთანხმებები
საქართველოს კანონი „ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ“; https://www.geostat.ge/media/54263/საქართველოს-კანონი-ოფიციალური-სტატისტიკის-შესახებ.pdf სტატისტიკურ სამუშაოთა ყოველწლიური პროგრამა; https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/307/statistikur-samushaota-programa საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის დებულება. https://www.geostat.ge/media/20600/10%2Csaqstatis-konsolidirebuli-debuleba.pdf
6.2. მონაცემთა გაზიარება
-

7. კონფიდენციალურობა
7.1. კონფიდენციალურობა – პოლიტიკა
1. საქართველოს კანონი „ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ“: <ul style="list-style-type: none">• კანონის მე-5 მუხლის თანახმად, სტატისტიკური კონფიდენციალურობა და მონაცემების ექსკლუზიურად სტატისტიკური მიზნებისთვის გამოყენება – ოფიციალური სტატისტიკის მწარმოებელი ორგანოს მიერ შეგროვებული ან მიღებული ფიზიკური ან იურიდიული პირის შესახებ პერსონალური მონაცემები ან/და ინდივიდუალური მონაცემები კონფიდენციალური უნდა იყოს და მხოლოდ სტატისტიკური მიზნებისთვის უნდა იქნეს გამოყენებული.• კანონის 34-ე მუხლის (მონაცემთა კონფიდენციალურობის დაცვა) თანახმად, 1. ოფიციალური სტატისტიკის წარმოების მიზნით შეგროვებული, დამუშავებული და შენახული მონაცემები კონფიდენციალურია, თუ ეს მონაცემები სტატისტიკური ერთეულის პირდაპირი იდენტიფიცირების ან არაპირდაპირი იდენტიფიცირების საშუალებას იძლევა. ამასთანავე, აგრეგირებული მონაცემები კონფიდენციალურად მიიჩნევა, თუ: ა) ეს მონაცემები არაუმეტეს 3 სტატისტიკურ ერთეულს ეხება და აღნიშნული მონაცემებით შესაძლებელია ერთ-ერთის არაპირდაპირი იდენტიფიცირება ან/და მჟღავნდება ამ ერთეულის/ერთეულების შესახებ კონფიდენციალური მონაცემები. 3-ზე მეტი სტატისტიკური ერთეულის შესახებ აგრეგირებული მონაცემები შეიძლება მიჩნეულ იქნეს კონფიდენციალურ მონაცემებად საქსტატის აღმასრულებელი დირექტორის გადაწყვეტილებით, თუ საჭიროა ამ მონაცემების კონფიდენციალურობის დაცვის უზრუნველყოფა; ბ) ეს მონაცემები „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“ საქართველოს კანონით სახელმწიფო საიდუმლოებად არის მიჩნეული. 2. კონფიდენციალური მონაცემები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ამ კანონის შესაბამისად ექსკლუზიურად სტატისტიკის წარმოებისთვის. 3. ადმინისტრაციული ორგანოს შესახებ სტატისტიკური მონაცემები არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს კონფიდენციალურ ინფორმაციად, გარდა „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ინფორმაციისა. 4. საჯაროდ ხელმისაწვდომი წყაროდან მიღებული ინდივიდუალური მონაცემები, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობით საჯარო ინფორმაციად არის მიჩნეული, არ ითვლება კონფიდენციალურ ინფორმაციად. 5. კონფიდენციალური ინდივიდუალური მონაცემების

- გამოქვეყნება შესაძლებელია, თუ არსებობს სტატისტიკური ერთეულის წერილობითი თანხმობა ამ მონაცემების გამოქვეყნებაზე. 6. კონფიდენციალური მონაცემების გაცემა, გავრცელება ანარასტატისტიკური მიზნებისთვის გამოყენება დაუშვებელია.
- კანონის 38-ე მუხლის თანახმად, ოფიციალური სტატისტიკის მწარმოებელი ორგანოების თანამშრომლებს ეკრძალებათ სტატისტიკური მიზნებისთვის შეგროვებული და დამუშავებული კონფიდენციალური სტატისტიკური მონაცემების პირადი, აკადემიური, სამეცნიერო ან სხვა საქმიანობისთვის გამოყენება და გავრცელება.
- <https://www.geostat.ge/media/54263/საქართველოს-კანონი-ოფიციალური-სტატისტიკის-შესახებ.pdf>
2. „საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურში მონაცემების კონფიდენციალურობის დაცვის პოლიტიკა“
https://www.geostat.ge/media/60538/konfidencialurobis-politika_2024.pdf
 3. „კონფიდენციალური მონაცემების სამეცნიერო-კვლევითი მიზნებისთვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის წესი“
<https://www.geostat.ge/media/61497/დადგენილება--3.pdf>
 4. საქართველოს კანონი „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

7.2. კონფიდენციალურობა – მონაცემებთან მოპყრობა

- კონფიდენციალურობის დაცვის სახელმძღვანელოები.
- საქსტატში დასაქმებულის მიერ წერილობით აღიარებული ვალდებულებები სამსახურებრივი საქმიანობის შედეგად მიღებული/შეგროვებული მონაცემების კონფიდენციალურობის უზრუნველყოფის შესახებ.

8. გამოქვეყნების პოლიტიკა

8.1. გამოქვეყნების კალენდარი

მონაცემთა გავრცელების თარიღები განსაზღვრულია სტატისტიკური სამუშაოების პროგრამის საფუძველზე შემუშავებული კალენდრით, რომელიც განთავსებულია საქსტატის ვებ-საიტზე და საჯაროდ ხელმისაწვდომია.

8.2. გამოქვეყნების კალენდარზე ხელმისაწვდომობა

<https://www.geostat.ge/ka/calendar>

8.3. მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომობა

მონაცემები ხელმისაწვდომია ყველა კატეგორიის მომხმარებლისთვის ერთდროულად.

9. გავრცელების სიხშირე

წლიური.

10. ხელმისაწვდომობა და მკაფიოობა

10.1. პრეს-რელიზები

-

10.2. პუბლიკაციები

-

10.3. ონლაინ მონაცემთა ბაზა

მონაცემები განთავსებულია საქსტატის ვებ-საიტზე როგორც ცხრილების სახით:

<https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/565/garemosdatsviti-indikatorebi>

ისე PC-Axis-ის მონაცემთა ბაზაში:

https://pc-axis.geostat.ge/PXweb/pxweb/ka/Database/Database_Environment%20Statistics_Environmental%20Indicators/05.F_2.px/?rxid=126f8d54-c1af-4272-be55-ee566ed3d217

10.4. მიკრომონაცემების ხელმისაწვდომობა

ანონიმიზებული მიკრომონაცემები ხელმისაწვდომია აქ:

<https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/686/sasoflo-meurneobebis-gamokvlebebi>

10.5. სხვა

-

10.6. დოკუმენტაცია მეთოდოლოგიაზე

Guidelines for the Application of Environmental Indicators

<https://unece.org/DAM/env/europe/monitoring/Indicators/F-2-en-final.pdf>

<https://unece.org/DAM/env/europe/monitoring/Indicators/F-2-glos-en-final.pdf>

A System of Integrated Agricultural Censuses and Surveys. V.1 - Guidelines for the World Programme of Agriculture Censuses. FAO Statistical Development Series, No. 11. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Rome, 2005.

<https://www.geostat.ge/media/13404/WCA2010.pdf>

World Programme for the Census of Agriculture 2020. V.1 - Programme, concepts and definitions. FAO Statistical Development Series, No. 15. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Rome, 2017.

<https://www.geostat.ge/media/19735/World-Programme-for-the-Census-of-Agriculture-2020.pdf>

10.7. დოკუმენტაცია ხარისხის შესახებ

-

11. ხარისხის მართვა

11.1. ხარისხის უზრუნველყოფა

სტატისტიკური პროცესების და პროდუქტების ხარისხის უზრუნველსაყოფად საქსტატი ხელმძღვანელობს ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ საქართველოს კანონის მე-10 თავით „ოფიციალური სტატისტიკის ხარისხი“, აგრეთვე ევროპის სტატისტიკის პრაქტიკის კოდექსით, გაეროს ოფიციალური სტატისტიკის ფუნდამენტური პრინციპებით და ევროპის სტატისტიკის სისტემის ხარისხის უზრუნველყოფის ჩარჩოთი (ESS QAF).

11.2. ხარისხის შეფასება

საქსტატის მეთოდოლოგიის და ხარისხის მართვის სამმართველო დარგობრივ დეპარტამენტებთან ერთად პასუხისმგებელია წარმოებული სტატისტიკური პროდუქტების და პროცესების ხარისხზე. სამმართველო ატარებს სტატისტიკური პროცესების ხარისხის აუდიტს, თვითშეფასების გამოკვლევას და აფასებს სტატისტიკური პროდუქტებისა და პროცესების ხარისხთან დაკავშირებულ რისკებს. საქსტატში შემუშავებულია პოლიტიკის დოკუმენტები, სახელმძღვანელოები და სამუშაო პროცესების აღწერილობები. ეს დოკუმენტები უზრუნველყოფენ სტატისტიკური პროცესების და პროდუქტების სტანდარტიზებას და ხარისხის უზრუნველყოფის ერთიანი სისტემის ჩამოყალიბებას.

საქსტატის ხარისხის პოლიტიკა ხელმისაწვდომია ვებ-საიტზე:

https://www.geostat.ge/media/44379/QP_Geostat_GE.pdf

12. შესაბამისობა

12.1. მომხმარებელთა მოთხოვნები

გარემოსდაცვითი მაჩვენებლების მომხმარებლები არიან სახელმწიფო სტრუქტურები, სასწავლო დაწესებულებები, სამეცნიერო-კვლევითი ორგანიზაციები, საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციები, მედია საშუალებები, სხვადასხვა იურიდიული და ფიზიკური პირები. აღნიშნული მომხმარებლები სხვადასხვა დანიშნულებით იყენებენ მოთხოვნილ ინფორმაციას. სახელმწიფო სტრუქტურებს მონაცემები ესაჭიროებათ გადაწყვეტილებების მისაღებად, სასწავლო დაწესებულებებსა და სამეცნიერო-კვლევით ორგანიზაციებს – სამეცნიერო საქმიანობისთვის, საერთაშორისო ორგანიზაციებს – სხვადასხვა ქვეყნების მონაცემთა შესადარებლად და ანალიზისათვის, იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს – პირადი საჭიროებისათვის, ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის გასაანალიზებლად და ა.შ.

12.2. მომხმარებელთა კმაყოფილება

2023 წელს ჩატარდა მომხმარებელთა კმაყოფილების გამოკვლევა, რომლის მიზანი იყო მომხმარებლების მიერ სტატისტიკური მონაცემების ხარისხის შეფასების ანალიზი და მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესების გზების შესწავლა. გამოკვლევის ანგარიში განთავსებულია საქსტატის ვებ-საიტზე:

<https://www.geostat.ge/ka/page/customer-service>

12.3. სისრულე

მონაცემები შესაბამისობაშია საერთაშორისო სტანდარტებთან.

13. სიზუსტე და სანდოობა

13.1. ზოგადი სიზუსტე

მონაცემების სიზუსტე უზრუნველყოფილია კვლევის და გაანგარიშების მეთოდების შესაბამისობით საერთაშორისო მეთოდოლოგიასთან.

13.2. შერჩევითი ცდომილება

ძირითადი მაჩვენებლების შერჩევითი ცდომილებაა არა უმეტეს 5%-სა ქვეყნის დონეზე და არა უმეტეს 10%-სა ძირითადი რეგიონებისათვის.

13.3. არაშერჩევითი ცდომილება
სასოფლო მეურნეობათა გამოკვლევაში გვხვდება არაშერჩევითი ცდომილების შემდეგი მაგალითები: მონაცემთა შეყვანის დროს ინტერვიუერის მიერ დაშვებული შეცდომები, გამოუპასუხებელი კითხვარები, დაფარვის არეალის არასწორად განსაზღვრა, მონაცემთა დამუშავებისა და იმპუტაციის დროს არსებული ხარვეზები.

14. დროულობა და პუნქტუალურობა

14.1. დროულობა

მონაცემები ქვეყნდება საანგარიშო წლის მომდევნო წლის ივლისის მეორე ნახევარში.

14.2. პუნქტუალურობა

მონაცემთა გამოქვეყნება ხდება სტატისტიკური სამუშაოების პროგრამაში მითითებული თარიღების შესაბამისად. გამოქვეყნების თარიღების დარღვევის ფაქტს ადგილი არ ჰქონია.

15. თანამიმდევრულობა და შესადარისობა

15.1. შესადარისობა – გეოგრაფიული

საქართველოს ყველა რეგიონისთვის გამოყენებულია ერთი და იგივე მეთოდოლოგია და მიდგომები, რომლებიც შეესაბამება საერთაშორისო მეთოდოლოგიას.

15.2. შესადარისობა – დროში

მონაცემები დროში შესადარისია.

15.3. თანამიმდევრულობა – სტატისტიკურ მიმართულებებს შორის

მონაცემები თანამიმდევრულია.

15.4. თანამიმდევრულობა – შიდა

მონაცემები თანამიმდევრულია.

16. დანახარჯები და დატვირთვა

მონაცემების დამუშავება ხდება შიდა რესურსებზე დაყრდნობით, შესაბამისად მასზე დამატებითი ხარჯი არ გაიწევა.

17. მონაცემთა გადასინჯვა

17.1. მონაცემთა გადასინჯვა – პოლიტიკა

სტატისტიკურ მონაცემთა გადასინჯვის პოლიტიკა ხელმისაწვდომია საქსტატის ვებ-საიტზე: https://www.geostat.ge/media/60949/Revision-policy-and-error-correction_2024.pdf

17.2. მონაცემთა გადასინჯვა – პრაქტიკა

სტატისტიკური მონაცემების გადასინჯვა და კორექტირება წარმოებს რეგულარულად შესაბამისი წყაროებიდან მიღებული დაზუსტებების საფუძველზე. გარდა ამისა, წელიწადში ერთხელ ხორციელდება მასშტაბური გადასინჯვა დაზუსტებული მონაცემების მიღების მიზნით.

18. სტატისტიკური დამუშავება

18.1. პირველადი მონაცემები

პირველადი მონაცემები მიიღება სასოფლო მეურნეობათა გამოკვლევიდან.

18.2. მონაცემთა შეგროვების სიხშირე

წლიური.

18.3. მონაცემთა შეგროვება

2006 წლიდან 2017 წლის ჩათვლით სასოფლო მეურნეობათა გამოკვლევის მონაცემთა შეგროვება ხდებოდა ქაღალდის კითხვარების საშუალებით, ხოლო 2018 წლიდან – ანდროიდ ტაბლეტების საშუალებით ელექტრონული შეგროვების მეთოდის (CAPI) გამოყენებით. სასოფლო-სამეურნეო საწარმოების გამოკითხვა ხორციელდება ონლაინ კითხვარის გამოყენებით (CASI).

18.4. მონაცემთა კონტროლი

მონაცემთა პირველადი კონტროლი ხორციელდება ანდროიდ ტაბლეტებში არსებული ლოგიკური კონტროლების მეშვეობით, რომელიც ინტერვიუერს მიაწვდის კითხვარში ჩაწერილი მონაცემების შეუსაბამობაზე. ინტერვიუერების მიერ შევსებული კითხვარები ელექტრონულად იგზავნება

კოორდინატორებთან, რომლებიც ამოწმებენ მონაცემებს და ლოგიკური და არითმეტიკული შეუსაბამობების და ხარვეზების აღმოჩენის შემთხვევაში კითხვარს უბრუნებენ ინტერვიუერს. გამოკვლევის მონაცემების საბოლოო გაწმენდა და ჰარმონიზაცია ხორციელდება საქსტატის სოფლის მეურნეობისა და გარემოს სტატისტიკის დეპარტამენტის თანამშრომლების მიერ. მათ მიერ ხდება ამოვარდნილი, არატიპური და საეჭვო მონაცემების გამოვლენა, გადამოწმება და გასწორება. აგრეთვე, ხდება კონკრეტული გამოკითხვის მონაცემების თავსებადობის შემოწმება ამავე რაუნდის სხვა გამოკითხვების მონაცემებთან. ამ მხრივ განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება დასკვნით (წლიურ) გამოკითხვას, რომელიც ყველა წინა გამოკითხვის შედეგების გადამოწმების და ჰარმონიზაციის საშუალებას იძლევა. შემდეგ ხდება მიღებული შედეგების შედარება წინა კვარტალების და წინა წლის ანალოგიური პერიოდის შესაბამის შედეგებთან. ასევე, ხდება მონაცემების შედარება სხვა სანდო წყაროებთან. მნიშვნელოვანი გადახრების არსებობის შემთხვევაში ხდება მათი გამომწვევი მიზეზების დადგენა და ანალიზი.

18.5. მონაცემთა გაანგარიშება

გაანგარიშების ფორმულა თითოეული მაჩვენებლისთვის:

სასუქების გამოყენება სასოფლო-სამეურნეო მიწის ერთ ჰექტარზე = გამოყენებული სასუქების რაოდენობა/სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობი.

სასუქებით განოყიერებული ფართობის პროცენტული წილი = სასუქებით განოყიერებული ფართობი / სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობი.

18.6. მოსწორება

არ გამოიყენება.

19. კომენტარი

-